



ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ผ้าไหมคิมมะอุบลาย

ทะเบียนเลขที่ สช 65100180

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ผ้าไหมคิมมะอุบลาย คำขอเลขที่ 63100229 ทะเบียนเลขที่ สช 65100180 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 30 มกราคม 2563

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. 2565

(นายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๒๗๐/๒๕๖๕

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ผ้าไหมคิมมะอุบัวลาย

Khum Ma Au Bua Lai Silk หรือ Pha Mai Khum Ma Au Bua Lai

- | | | | |
|----------------------|-------------------|-------------------|----------------|
| (1) เลขที่คำขอ | 63100229 | ทะเบียนเลขที่ | สช 65100180 |
| (2) วันที่ยื่นคำขอ | 30 มกราคม 2563 | วันที่ขึ้นทะเบียน | 30 มกราคม 2563 |
| (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน | จังหวัดนครราชสีมา | | |

ที่อยู่
ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา 30000

- (4) รายการสินค้า ผ้าไหมทอมือ
- (5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ผ้าไหมคิมมะอุบัวลาย (Khum Ma Au Bua Lai Silk หรือ Pha Mai Khum Ma Au Bua Lai) หมายถึง ผ้าไหมทอมือชนิด 2 ตะกอ ทอลายตารางแบบดั้งเดิม โดยประกอบด้วยเส้นไหม 5 สี ได้แก่ สีแดง สีดำ สีเขียว สีส้ม และสีขาว เป็นผ้าไหมที่มีความประณีตสวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งผลิตในพื้นที่อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา

ลักษณะของสินค้า

(1) ลักษณะทางกายภาพ

ผ้าไหมทอมือ ชนิด 2 ตะกอ ทอลายตารางแบบดั้งเดิมด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านอำเภอบัวลาย โดยประกอบด้วยเส้นไหม 5 สี ได้แก่ สีแดง สีดำ สีเขียว สีส้ม และสีขาวเท่านั้น และในแต่ละผืนต้องมีเส้นไหมครบทั้ง 5 สี เส้นพุ่งและเส้นยืนทำจากเส้นไหมสาวมือพันธุ์ไทยปรับปรุง เช่น พันธุ์เหลืองโคราช พันธุ์เหลืองสระบุรี พันธุ์ดอกบัว เป็นต้น

(2) ประเภทของผ้า

- (2.1) ผ้าถัอไหม คือ ผ้าที่มีขนาดเล็ก ความกว้างไม่เกิน 80 เซนติเมตร ความยาวไม่เกิน 2 เมตรต่อผืน
- (2.2) ผ้าผืน คือ ผ้าที่มีขนาดใหญ่ ความกว้างไม่น้อยกว่า 100 เซนติเมตร ความยาวตามขนาดของเส้นยืน

กระบวนการผลิต

(1) การคัดเลือกเส้นไหม

การคัดเลือกเส้นไหมเพื่อนำมาเป็นเส้นพุ่งและเส้นยืน ใช้เส้นไหมสาวมือพันธุ์ไทยปรับปรุง เช่น พันธุ์เหลืองโคราช พันธุ์เหลืองสระบุรี พันธุ์ดอกบัว เป็นต้น ที่มีคุณภาพดีและขนาดเส้นใกล้เคียงกัน ซึ่งผลิตในพื้นที่อำเภอบัวลาย อำเภอสีดา และอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

(2) การฟอกไหม

การฟอกไหมหรือการลอกกาไหม เป็นการนำเส้นไหมดิบมาฟอกด้วยด่างเพื่อกำจัดกาไหมที่มีลักษณะเป็นสีเหลืองทึบหรือมีสีขาออกจากเส้นใยไหม เพื่อเตรียมเส้นใยไหมก่อนที่จะนำมาย้อมสีต่าง ๆ เส้นไหมหลังการฟอกจะมีสีขาวและมีความนุ่มมากขึ้น หลังการฟอกไหมต้องล้างเส้นไหมด้วยน้ำสะอาด แล้วนำเส้นไหมมาผึ่งให้แห้ง เพื่อเตรียมสู่กระบวนการย้อมสีต่อไป

(3) การย้อมสีไหม

หลังการฟอกไหมแล้ว นำเส้นไหมมาย้อมด้วยสีสังเคราะห์ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้ง 5 สี ได้แก่ สีแดง สีดำ สีเขียว สีส้ม และสีขาว จากนั้นผึ่งลมให้แห้ง

(4) การเตรียมไหม

(4.1) การเตรียมเส้นไหมยืน นำเส้นไหมที่ย้อมสีทั้ง 5 สี ได้แก่ สีแดง สีดำ สีเขียว สีส้ม และสีขาว มากไว้ใส่ถักแล้วนำไปเดินเป็นเส้นยืน โดยสามารถจัดวางสีตามที่ต้องการ

(4.2) การเตรียมเส้นไหมพุ่ง นำเส้นไหมที่ย้อมสีทั้ง 5 สี ได้แก่ สีแดง สีดำ สีเขียว สีส้ม และสีขาว มากร้อยใส่หลอดเส้นพุ่งสำหรับทอ เพื่อใส่ในกระสวยเตรียมทอ

(5) การทอไหม

การทอจะทอด้วยกี่ทอมือ ลายขัด 2 ตะกอ ลำดับสีและจำนวนเส้นไหมในการเดินเส้นยืนสามารถเรียงได้ตามความเหมาะสมสวยงาม แต่ต้องมีเส้นไหมครบทั้ง 5 สี ได้แก่ สีแดง สีดำ สีเขียว สีส้ม และสีขาว โดยจะใช้สีใดเริ่มก่อนก็ได้ เส้นพุ่งก็เช่นเดียวกัน สามารถเรียงลำดับสีได้ตามความเหมาะสมสวยงาม แต่ต้องมีเส้นไหมครบทั้ง 5 สี

(6) การบรรจุหีบห่อ

(6.1) รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า "ผ้าไหมคิมมะอุบัวลาย หรือ Khum Ma Au Bua Lai Silk หรือ Pha Mai Khum Ma Au Bua Lai"

(6.2) ระบุชื่อผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการค้า และที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้

(6.3) ระบุวันที่ผลิต หรือหมายเลขรอบการผลิตสินค้า

6. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเป็นที่ราบโดยทั่วไป มีความลาดชันร้อยละ 0 - 2 มีป่าไม้เบญจพรรณบ้างเล็กน้อย และป่าโปร่งตามหัวไร่ปลายนา พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสำหรับการทำการเกษตรควบคู่ไปกับการเลี้ยงสัตว์ สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และดินทรายปนกรวดสีแดง และชุดดินในพื้นที่อำเภอบัวลายเป็นดินร่วนปนทราย ร่วนซุย หน้าดินลึก เป็นดินที่มีการระบายน้ำดี และน้ำไม่ขังติดต่อกันหลายวันในฤดูฝน ทำให้เหมาะแก่การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม อำเภอบัวลายเป็นแหล่งปลูกหม่อนเลี้ยงไหมที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมา ชาวบ้านจะปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในทุกฤดู โดยจะปลูกและเลี้ยงมากที่สุดในช่วงหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรหรือช่วงหลังจากเกี่ยวข้าว

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น มีความชื้นเล็กน้อย ฝนตกน้อย และมักทิ้งช่วงยาวในเดือนกรกฎาคม ถึงต้นเดือนสิงหาคม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 995.11 มิลลิเมตรต่อปี มีอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูหนาว 24.2 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูร้อน 28.6 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูฝน 27.6 องศาเซลเซียส มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 73

ประวัติความเป็นมา

บ้านคิมมะอู ก่อตั้งมาแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ประมาณปี พ.ศ. 2452 หลังจากที่พ่อหลวงศรีวิชาและพ่อใหญ่สรสิทธิ์ ได้พาชาวบ้านอพยพมาตั้งถิ่นฐานบริเวณหนองน้ำใหญ่ เดิมชื่อ บ้านคิมบักอู แต่เพี้ยนเสียงเป็น คิมมะอู ชาวบ้านคิมมะอู และชาวบ้านบวลายประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำนาเป็นหลัก ควบคู่กับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเป็นอาชีพเสริม หลังหมดฤดูทำนาทำไร่ ผู้หญิงจะทอผ้าไว้ใช้เองในครัวเรือนและแบ่งปันให้ญาติพี่น้อง รวมถึงญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ โดยใช้เส้นไหมที่เลี้ยงเองนำมาทอขัดกันระหว่างเส้นพุ่งและเส้นยืนเป็นผ้าลายตาราง เรียกว่า ผ้าถื่อไหม โดยถ้าทอให้ผู้ชายจะนิยมนำผ้าถื่อไหมมาใช้คาดเอวหรือพาดบ่า ส่วนผู้หญิงจะใช้เป็นสไบ เพื่อไปร่วมงานมงคลหรือเข้าร่วมพิธีทางศาสนา หากมีเหลือจะนำไปแลกเปลี่ยนกันและต่อมามีการจำหน่ายเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว ชาวบ้านคิมมะอู และชาวบ้านบวลายได้ทำการทอผ้าถื่อไหมด้วยสีสันทันที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวจนได้รับความนิยมอย่างมาก ส่งผลให้ผ้าไหมคิมมะอูบวลายกลายเป็นผลิตภัณฑ์เลื่องชื่อในอำเภอบวลาย ตามคำขวัญอำเภอบวลายคือ แหล่งผ้าไหมสวย ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ โคเนื้อดี มีแหล่งน้ำบริสุทธิ์ ผู้คนผาสุกปลอดภัย ราชการโปร่งใส ใส่ใจประชาชน พลเมืองเคารพกฎหมาย ร่วมใจพัฒนา ในช่วงหลังจากเทศกาลออกพรรษา ชาวอำเภอบวลายจะพร้อมใจกันจัดงานประเพณีของดีอำเภอบวลายขึ้น ซึ่งภายในงานจะมีการประกวดขบวนแห่ธิดาหญิงกล้า และประกวดผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากผ้าไหม รวมถึงนำผลงานหรือผลผลิตของผ้าไหมของชาวบ้านมาจัดจำหน่ายเป็นโอกาสให้คนต่างถิ่นได้มาชื่นชมความงามของผ้าไหมและชาวบ้านในพื้นที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการผลิตผ้าไหมไปพร้อมกัน

7. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การผลิตผ้าไหมคิมมะอูบวลายครอบคลุมพื้นที่ อำเภอบวลาย จังหวัดนครราชสีมา รายละเอียดปรากฏตามแผนที่

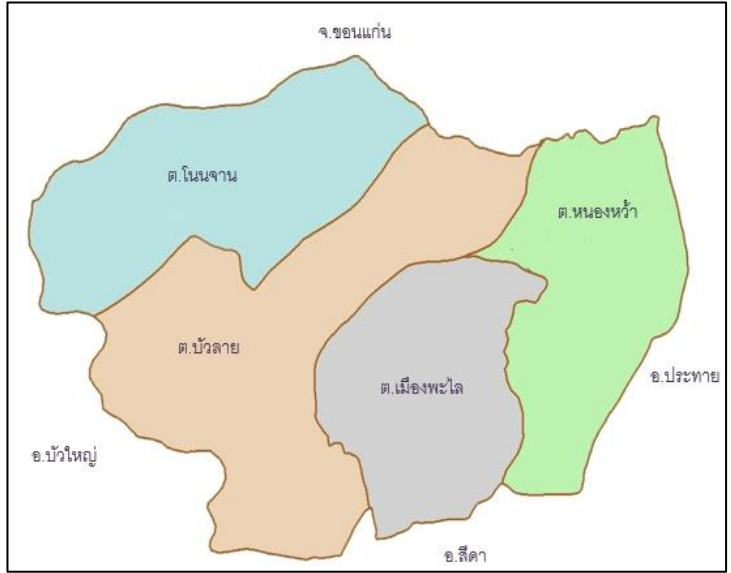
8. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) ผ้าไหมคิมมะอูบวลาย ต้องผลิตในเขตพื้นที่และกระบวนการผลิตที่กำหนด
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้า ผ้าไหมคิมมะอูบวลาย รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

9. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ผ้าไหมคิมมะอูบวลาย
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิก ผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ผ้าไหมคิมมะอูบวลาย และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบ ทั้งกระบวนการผลิต ในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ ผ้าไหมคิมมะอุบลาย



ขอบเขตพื้นที่การผลิตผ้าไหมคิมมะอุบลาย ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา